

Az európai ágazati szociális párbeszéd: tények és számadatok

Bevezetés

Az európai szociális párbeszéd a szociális partnereket, vagyis a munkáltatókat, illetve a munkavállalókat képviselő szervezetek közötti megbeszélésekből, konzultációkból, tárgyalásokból és együttes fellépésekből álló folyamat.

Az európai ágazati szociális párbeszéd az Európai Unió intézményi rendszerének fontos és nélkülözhetetlen része, amely 1998-ban öltött hivatalos formát, amikor az Európai Bizottság a különböző ágazatok szociális partnerei közötti európai szintű párbeszéd előmozdítása céljából létrehozta az első ágazati párbeszédbizottságokat (98/500/EK bizottsági határozat). Az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságok lehetőséget biztosítanak a 28 uniós tagállamban működő szociális partnereknek – szakszervezetek és munkáltatói érdekképviseleti szervezetek képviselőinek – arra, hogy adott ágazatok képviselőiben párbeszédet folytassanak. Az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságok jelentős szerepet játszhatalnak az uniós munkajog kidolgozásában, alakításában vagy végrehajtásában. A szakszervezetek és a munkáltatói érdekképviseleti szervezetek egyaránt értékelik e bizottságok pozitív szerepét.

Minden ágazatban európai szintű szakszervezeteknek és európai munkáltatói érdekképviseleti szervezeteknek egy szűk köre minősül reprezentatívnak az adott ágazat munkavállalóit és vállalkozásait tekintve. Az uniós szociális partnerek az ágazatukban működő, európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottság keretein belül is találkozhatnak, hogy megvitassanak különböző kérdéseket, és közös véleményeket vagy megállapodásokat dolgozzanak ki és tegyenek közzé.

43 európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottság működik, és a becslések szerint ezek együtt az uniós munkaerő több mint 80%-át képviselik.

Fő üzenetek

- **Ágazati sokféleség:** Az egyes ágazatok különböznek egymástól a szociális partnerek által képviselt munkaerő arányát, a vállalkozások típusát és méretét, valamint a technológiai innovációk és az ágazati politikák hatását tekintve. Az ágazatok az idő előrehaladtával is változhatnak. E szempontok mindegyikének figyelembevételével történik az ágazatok összehasonlítása és az ágazati szociális partnerek reprezentativitásának értékelése.
- **Szociális partnerek:** Az egyes ágazatokban működő szociális partnerek köre a legtöbb tagállamban igen változó. Átlagosan nemzeti szinten több ágazati szakszervezet van, mint munkáltatói érdekképviseleti szervezet, míg uniós szinten épp fordított az arány. Ezek az átlagok azonban nem tükrözik a tagállamok és az ágazatok sokféleségét.
- **Reprezentativitás:** Az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságokban átlagosan nagyobb arányban képviseltetik magukat az ágazati szakszervezetek, mint az ágazati munkáltatói érdekképviseleti szervezetek. Bár ez a számítás szükségszerűen egyenlő súllyal vesz figyelembe minden szakszervezetet vagy munkáltatói érdekképviseleti szervezetet, meg kell jegyezni, hogy számottevő különbségek vannak közöttük a tagok, a szervezettség, a kollektív tárgyalásokban való részvétel és a reprezentativitás tekintetében.

A reprezentativitás megfelelő kontextusban történő vizsgálata kapcsán az Eurofound elemzése megállapította, hogy valóságosabb eredményeket ad a vizsgálat, ha arra összpontosít, hogy hány olyan tagállam van, amelyben működik olyan szervezet, amely szoros kapcsolatban áll egy európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottság munkájában részt vevő szociális partnerekkel, valamint arra, hogy az egyes országokban mennyire reprezentatívak ezek a magukat uniós szinten képviselő szervezetek.

Az európai ágazati szociális partnerek reprezentativitása

A „reprezentativitás” az Európai Bizottság által azon „szociális partnerek” azonosítására használt kritérium, amelyekkel konzultálnia kell, és amelyek jogosultak a szociális párbeszéd kezdeményezésére, valamint megállapodások megkötésére és végrehajtására (az Európai Unió működéséről szóló szerződés 154. és 155. cikke). – Eurofound munkaügyi kapcsolatok szótár

Ahhoz, hogy egy szervezet az európai szociális párbeszédben részt vevő, elismert partner lehessen, uniós szintű szervezettel kell rendelkeznie, konkrét ágazathoz vagy kategóriához kell tartoznia, és jogosultnak kell lennie egyeztetések folytatására és megállapodások tárgyalására. Az e feltételeknek megfelelő szociális partnerek együttesen kérhetik egy európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottság felállítását, amely létrejötte után jogosult az Európai Bizottság által nyújtott támogatásra. A szociális partnerek reprezentativitásának értékeléséhez használt kritériumokat a szociális partnerek közötti európai szintű párbeszéd előmozdításáról szóló 1998. évi bizottsági határozat (98/500/EK határozat) rögzítette.

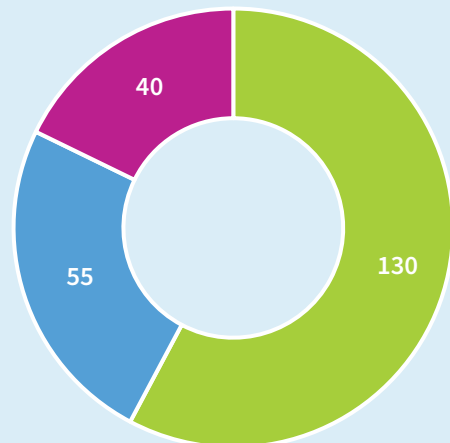
2006-ban a Bizottság megbízta az Eurofoundot, hogy készítsen rendszeres elemző tanulmányokat az uniós szintű ágazati szervezetek reprezentativitásáról és jellemzőiről. Az Eurofound egy kivétellel (professzionális labdarúgás) minden ágazatról elkészítette és közzétette a vonatkozó reprezentativitási tanulmányt¹. E tanulmányok úgy készülnek, hogy tartalmazzák azokat az információkat, amelyek az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságok létrehozásához és működéséhez szükségesek. Az idő múlásával az ágazatokban bekövetkező változások miatt az Eurofound hét-nyolc évente aktualizálja ezeket a tanulmányokat. Az Eurofound reprezentativitási tanulmányainak megállapításai és azok horizontális összehasonlító elemzése hasznos információkkal szolgálnak a következő években az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságokra vonatkozó jövőbeli uniós politikai döntéshozatali folyamathoz (Eurofound, 2016).

2010-ben egy, az európai ágazati szociális párbeszéd működéséről és lehetőségeiről szóló bizottsági szolgálati munkadokumentum (SEC(2010) 964 végleges) pontosította az 1998. évi bizottsági határozatot (Európai Bizottság).

Jelenleg 43 ágazati szociális párbeszédért felelős bizottság működik, amelyek olyan kulcsfontosságú ágazatokat fednek le, mint a közlekedés, az energiaágazat, a mezőgazdaság, az építőipar, a kereskedelem, a halászat, a közszolgáltatások, a fémipar, a hajógyártás és az oktatás. A becslések szerint ezek a bizottságok együtt 185 millió munkavállalót képviselnek, ami több, mint az uniós munkaerő 80%-a (Eurofound, 2019). Nyolc olyan, európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottság van, amely egyenként több mint 10 millió munkavállaló képviselést látja el (együtt pedig 130 millió munkavállalót képviselnek, ami az uniós munkaerő 58%-ának felel meg) (1. ábra).

A kevesebb uniós munkavállalót foglalkoztató ágazatok kulcsfontosságúak lehetnek az európai gazdaság számára, és gyakran nagyon egyedi munkakörülményeket biztosítanak.

1. ábra: A munkavállalók képviselete az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságokban (millió fő)

- 8 bizottságban képviselt munkavállalók száma
- A többi 35 bizottságban képviselt munkavállalók száma
- Egyik bizottságban sem képviselt munkavállalók száma

Forrás: A szerző saját számításai az Eurofound kapcsolattartói hálózatától származó adatok alapján.

Ezért az európai szintű ágazati szociális párbeszéd elemzésének nemcsak az adott ágazatban dolgozó munkaerő létszámát kell vizsgálnia, hanem figyelembe kell vennie azt is, hogy a párbeszéd milyen hatást gyakorol az ágazatban jellemző munkakörülményekre.

Az ágazatok NACE-kódok (az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere) szerinti meghatározását alapul véve 10 olyan ágazat van, amely 500 000 vagy annál több munkavállalót foglalkoztat, és még nem rendelkezik európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottsággal. Ezek az alábbiak:

- raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység (NACE 52),²
- háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás (NACE 97),
- jogi, számviteli, adószakértői tevékenység (NACE 69),
- érdekképviselet (NACE 94),
- egyéb építmény építése (NACE 42),
- adminisztratív, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás (NACE 82),
- hulladékgazdálkodás (NACE 38),
- reklám, piackutatás (NACE 73),
- tudományos kutatás, fejlesztés (NACE 72),³
- utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás (NACE 79).

Ezenkívül az alábbi két ágazat – amelyek mindegyike mintegy 450 000 munkavállalót foglalkoztat – még nem hozott létre európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságot:

- víztermelés, -kezelés, -ellátás (NACE 36),
- kölcsönzés, operatív lízing (NACE 77).

1 Erről a hiányzó ágazatról 2020-ban készül reprezentativitási tanulmány.

2 Az ebben a NACE-ágazatban dolgozó munkavállalók közül némelyek rendelkezhetnek képviselettel a közlekedési ágazat európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságában.

3 A felsőoktatást lefedi az oktatási ágazat európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottsága.

A reprezentativitás meghatározása

Egy adott ágazatról készülő reprezentativitási tanulmányhoz először meg kell határozni az ágazat által lefedett területet, és vizsgálni kell az ágazat munkaerejének és vállalkozásainak fő jellemzőit. Az első lépés a vizsgálandó – leggyakrabban a NACE-kódok által meghatározott – ágazat releváns, uniós szintű szereplőivel való konzultáció.

Gyakori, hogy a nemzeti szakszervezetek és munkáltatói érdekképviseleti szervezetek által lefedett területek nem felelnek meg pontosan a NACE által körülhatárolt területeknek. A szervezetek és szerződések ágazathoz fűződő kapcsolatának mértéke és módja eltérő. Az Eurofound négy szempontot határozott meg a szervezetek ágazathoz fűződő kapcsolatának jellemzéséhez.

- **Megfelelés:** A szervezet működési területe vagy a kollektív szerződés hatálya megegyezik a NACE által meghatározott ágazattal.
- **Részérdekek:** A szervezet működési területe vagy a szerződés hatálya csak részben fedi le a NACE által meghatározott ágazatot.
- **Átfedés:** A szervezet működési területe vagy a szerződés hatálya a NACE által meghatározott teljes ágazatot, valamint egy vagy több más ágazat részeit is lefedi.
- **Ágazati átfedés:** A szervezet működési területe vagy a szerződés hatálya a NACE által meghatározott ágazat egy részét, valamint egy vagy több más ágazat részeit fedi le (Eurofound, 2015).

E feltételek teljesülése mellett az egyes ágazatok által lefedett terület megegyezhet az érintett szervezetek

tagjainak működési területével (gyakran ez jellemző a munkáltatói érdekképviseleti szervezetekre), lehet kisebb annál (amikor a szervezetek más ágazatokat is lefednek – ez gyakori a szakszervezetek körében), vagy nagyobb (amikor több szervezet létezik, és mindegyik az adott ágazat különböző területeit fedi le).

A reprezentativitás tekintetében nagy különbségek vannak azon 43 ágazat között, amelyekben működik európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottság, amint az az alábbi szakaszból kiderül.

A munkaerő létszáma és a szociális partnerek száma ágazatonként

A munkaerő létszáma az egyes ágazatokban

Az uniós munkavállalók száma a kereskedelmi ágazatban a legmagasabb (33 millió fő); ezt követik azok az ágazatok, amelyek munkaerejének létszáma eléri a 10 millió főt: kórházak és egészségügy, oktatás, építőipar, fémipar és mezőgazdaság. Ezzel szemben a következő ágazatok 50 000-nél kevesebb főt foglalkoztatnak: belvízi hajózás, cserző- és bőripar, cukorgyártás és professzionális labdarúgás (2. ábra).

Bizonyos ágazatokban – például személyi szolgáltatások (haj- és szépségápolási szolgáltatások) és belvízi hajózás – rendkívül magas a kisvállalkozások száma. Ezzel szemben a kereskedelem, a személy- és vagyonvédelem és az ipari takarítás ágazatában kisvállalkozások és nagyvállalatok egyaránt működnek. A skála másik végén helyezkednek el azok az ágazatok – banki és távközlési ágazat –, amelyeket néhány nagyvállalat ural.

2. ábra: A munkaerő létszáma ágazatonként, EU28

Megjegyzés: K = ezer, M = millió

Forrás: A szerző saját számításai az Eurofound kapcsolattartói hálózatától származó adatok alapján.

A munkaerő létszámát tekintve is vannak eltérések. Egyes ágazatokban – főként az acéliparban, a banki ágazatban és a cipőiparban – csökken a munkaerő létszáma, míg másokban – például a személy- és vagyonvédelem és az ipari takarítás ágazatában – egyre több munkavállaló dolgozik.

Az idő múlásával, a technológiai fejlődésnek és a szakpolitikáknak – például az egységes piac liberalizálásának – köszönhetően az ágazatok változnak és fejlődnek. A munkaerőt és a vállalkozásokat érintő, ehhez kapcsolódó változások befolyásolhatják az érintett ágazatok nemzeti és európai szociális partnereinek reprezentativitását.

A szociális partnerek száma ágazonként

A szakszervezetek és munkáltatói érdekképviseleti szervezetek száma az egyes ágazatokban eltérő, akárcsak az átlagos számuk a tagállamokban. A tágabb és több aláágazatból álló ágazatokban nagyobb valószínűséggel több szociális partner működik, mint a szűkebb és kisebb ágazatokban. Például több mint 150 szakszervezet és 145 munkáltatói érdekképviseleti szervezet működik az audiovizuális ágazatban, és külön szociális partnerek képviselik az ágazat különböző szakmai csoportjait és részeit. Ezzel szemben kevés szociális partner van a grafikai ágazatban és a személyi szolgáltatások (haj- és szépségápolás) ágazatában.

A legtöbb ágazatban több szakszervezet működik, mint munkáltatói érdekképviseleti szervezet. Ez alól az építőipar, a közúti szállítás, az élelmiszer- és italgártás, a kereskedelem, a szálloda- és vendéglátóipar (szállodák,

éttermek, kávézók) és a személyi szolgáltatások (haj- és szépségápolás) ágazata jelent kivételt; ezekben ugyanis több munkáltatói érdekképviseleti szervezet működik, mint szakszervezet.

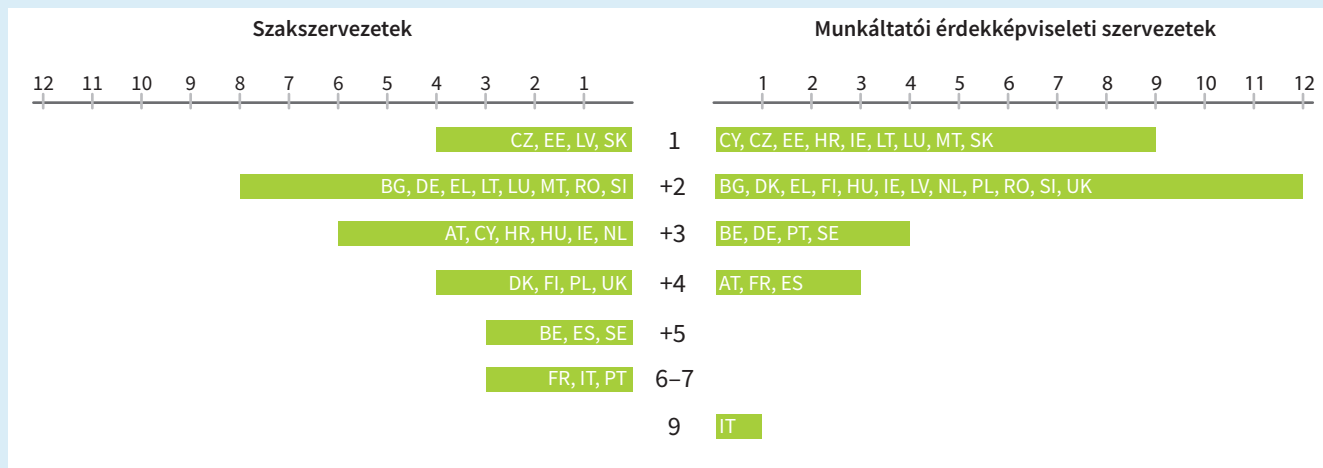
Uniós szinten ötször annyi európai munkáltatói érdekképviseleti szervezet van, mint európai szakszervezet. A legtöbb szakszervezet egynél több ágazatot képvisel, míg hat olyan szakszervezet van, amely három vagy annál több ágazatot. A legtöbb munkáltatói érdekképviseleti szervezet mindössze egy ágazatot fed le.

A szociális partnerek száma tagállamonként

Átlagosan tagállamonként, ágazati szinten három nemzeti szakszervezet és két munkáltatói érdekképviseleti szervezet működik (3. ábra).

- A legtöbb ágazati szakszervezettel rendelkező tagállamok: Belgium, Franciaország, Olaszország, Portugália, Spanyolország és Svédország.
- Átlagosan kevesebb ágazati szakszervezettel rendelkező tagállamok: Csehország, Észtország, Lettország és Szlovákia (átlagosan mintegy 1,5 szakszervezet).
- A legtöbb ágazati munkáltatói érdekképviseleti szervezettel rendelkező tagállamok: Ausztria, Franciaország, Olaszország és Spanyolország.
- A legkevesebb ágazati munkáltatói érdekképviseleti szervezettel rendelkező tagállamok: Ciprus, Csehország, Észtország, Horvátország, Írország, Litvánia, Luxemburg, Málta és Szlovákia.⁴

3. ábra: Az ágazati szociális partnerek átlagos száma a tagállamokban és a pluralizmus aránya

Megjegyzés: A pluralizmus aránya azt jelzi, hogy hány szervezet működik egymás mellett ugyanazon a képviseleti területen (munkavállalók vagy munkáltatók).

Forrás: A szerző saját számításai az Eurofound kapcsolattartói hálózatától származó adatok alapján.

⁴ A számítások 2012 és 2018 között közzétett 28 reprezentativitási tanulmány alapján készültek.

Reprezentativitás a különböző ágazatokban és tagállamokban

Az ágazatokon belüli reprezentativitás

A különböző ágazatokat képviselő szervezetek uniós szintű reprezentativitásának feltérképezése céljából összehasonlító elemzés készült 30 ágazatról⁵ az alábbi szempontok alapján:

- a nemzeti ágazati szakszervezetek száma és képviselet az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságokban (4. ábra),
- a nemzeti ágazati munkáltatói érdekképviseleti szervezetek száma és képviselet az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságokban (5. ábra).

Az elemzés tárgyát képező 30 ágazatban a szakszervezetek 65%-a és a munkáltatói érdekképviseleti szervezetek 45%-a képviselteti magát az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságokban. Ezeket az átlageredményeket a különböző ágazatok közötti eltérések

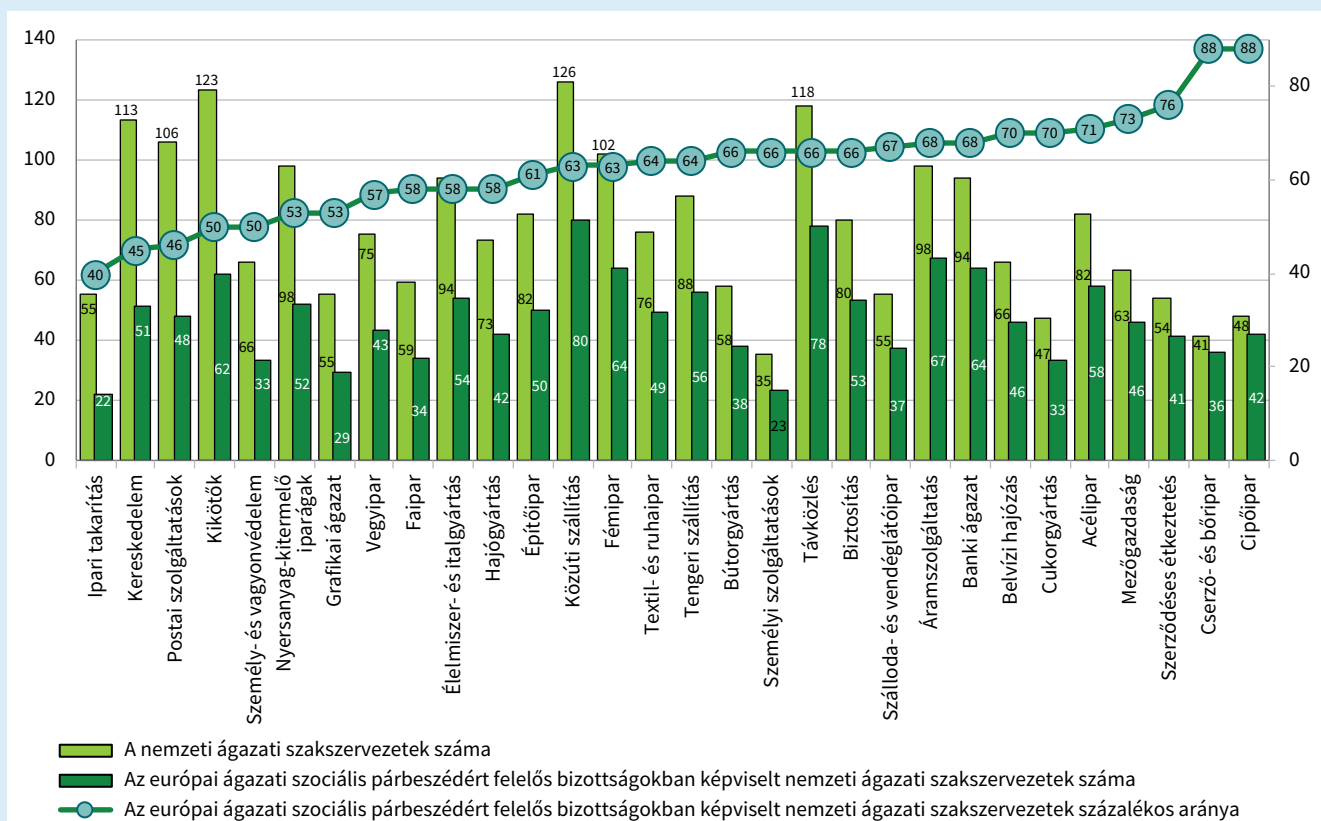
fényében kell értelmezni.

Szakszervezetek: Bizonyos ágazatokban az ágazati szakszervezetek több mint 80%-át képviselik az európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságokban részt vevő uniós szintű szakszervezetek (például cipőipar vagy cserző- és bőripar). Az ipari takarítás, a kereskedelem és a postai szolgáltatások ágazatában a releváns bizottságok a szakszervezetek kicsit kevesebb mint 50%-át képviselik (4. ábra).

Munkáltatói érdekképviseleti szervezetek: A munkáltatói érdekképviseleti szervezetek több mint 75%-a rendelkezik képviselettel a közúti szállítási és a biztosítási ágazat európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságaiban. Kevesebb mint egyharmaduk képviselteti magát e bizottságokban az étkeztetési, a személyes szolgáltatási (haj- és szépségápolás) és építőipari ágazatban (5. ábra).

Bár az itt ismertetett számítások során minden nemzeti ágazati szakszervezetet vagy munkáltatói érdekképviseleti szervezetet⁶ egyenlő súllyal vettünk figyelembe, lehetnek közöttük különbségek a tagság, az adott ágazat általuk

4. ábra: A nemzeti szakszervezetek és az uniós szintű képviselet 30 ágazatban

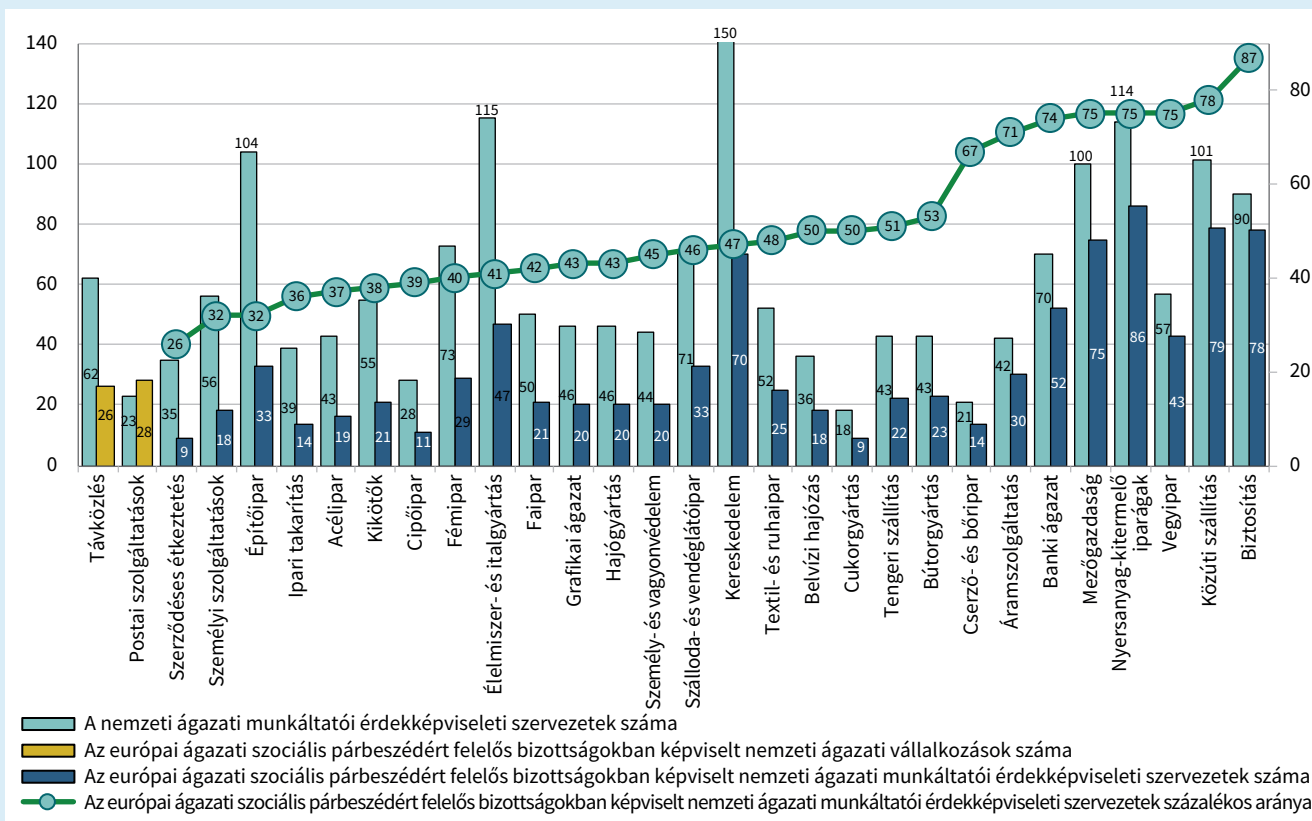

Megjegyzések: Az egyes ágazatokra vonatkozó adatok az Eurofound által az adott ágazatokról készített legfrissebb reprezentativitási tanulmányokon alapulnak – lásd <http://eurofound.link/representativenessstudies>
Forrás: A szerző saját számításai az Eurofound kapcsolattartói hálózatától származó adatok alapján.

⁵ Általánosságban véve az elemzés olyan ágazatokat vizsgált, amelyekről az elmúlt hat évben készült reprezentativitási tanulmány. A későbbi elemzések további ágazatokat is vizsgálnak majd.

⁶ A munkáltatói érdekképviseleti szervezetek tagjai olyan szervezetek, amelyeknek az adott ágazatban működő tagvállalatai részt vesznek a kollektív tárgyalásokban (az ágazatban jellemző munkakörülmények meghatározásában), vagy az európai munkáltatói érdekképviseleti szervezetekben való tagságuk miatt tekintendők legitím szociális partnereknek.

5. ábra: A nemzeti munkáltatói érdekképviseleti szervezetek és az uniós szintű képviselet 30 ágazatban

Megjegyzések: Az egyes ágazatokra vonatkozó adatok az Eurofound által az adott ágazatokról készített legfrissebb reprezentativitási tanulmányokon alapulnak – lásd <http://eurofound.link/representativenessstudies>.

Forrás: A szerző saját számításai az Eurofound kapcsolattartói hálózatától származó adatok alapján.

képviselet munkaerejének aránya, a kollektív tárgyalásokban és a szociális párbeszédben való részvétel, valamint az országokon belüli reprezentativitásuk tekintetében. Az európai szociális partnerek között némelyek a legtöbb tagállamban számos tagszervezettel rendelkeznek, míg másoknak jogszabályi korlátozás értelmében országonként csak egy tagszervezetük van.

Mivel egyes tagállamok egy-egy ágazatban nem folytatnak semmilyen tevékenységet, ezek az országok nem tudják uniós szinten képviseltetni magukat ezekben az ágazatokban. Az 1998. évi bizottsági határozat előírja, hogy minden európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságot „számos” tagállam képviselőinek kell alkotniuk, bár minimális számot vagy arányt nem határoz meg. Nem lenne tanácsos minden ágazatra vonatkozóan meghatározni egy állandó minimális számot, mivel olyan, tengerparttal nem rendelkező országok, mint Ausztria, Luxemburg és Szlovákia, bizonyos ágazatokban (például a tengeri halászat vagy tengeri szállítás terén) nem folytatnak gazdasági tevékenységet. Továbbá bizonyos tagállamokban nagyobb az európai ágazati munkaerő létszáma, mint másokban.

Tagállami szintű reprezentativitás

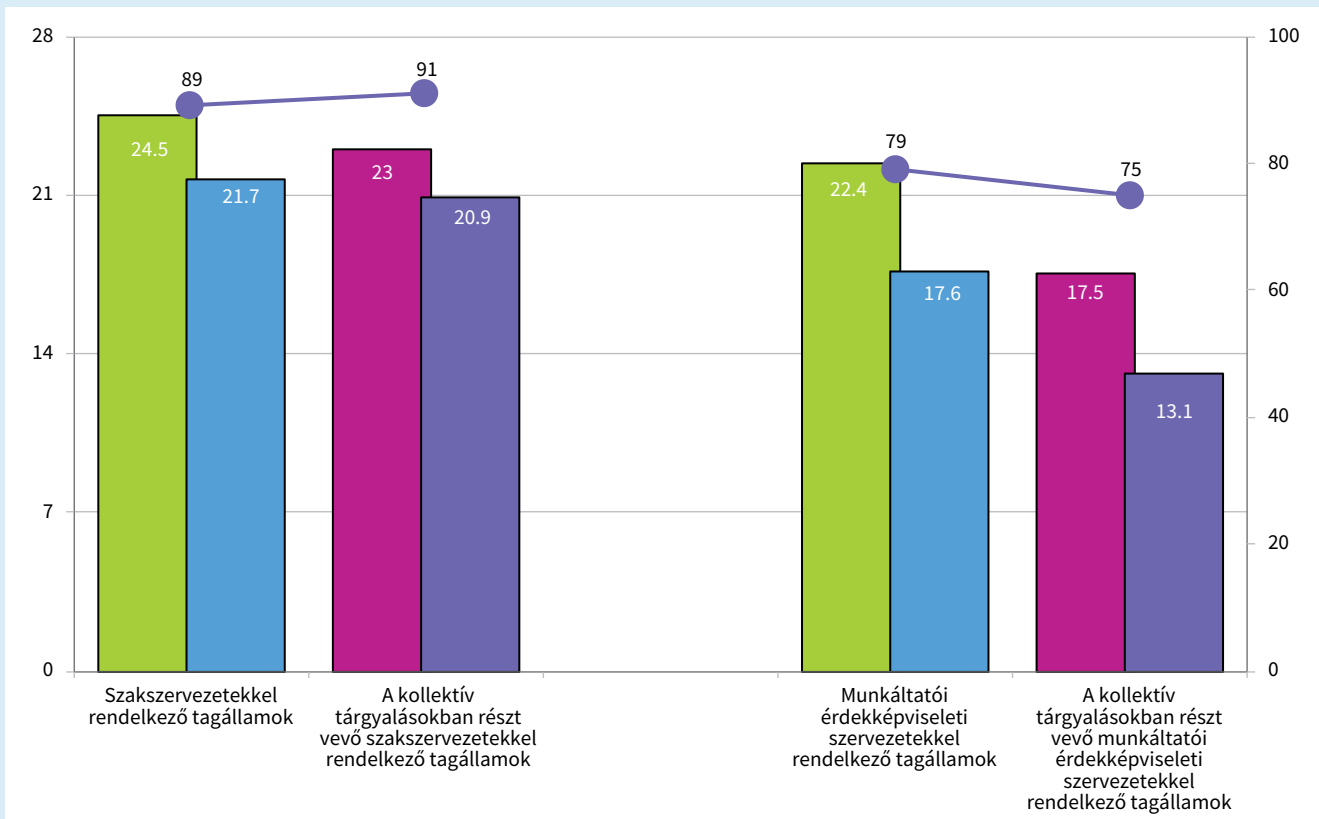
A 4. és 5. ábra a szakszervezetek és munkáltatói érdekképviseleti szervezetek nemzeti szinten vett abszolút számát, valamint az uniós szinten képviselt szervezetek számát és arányát mutatja be 30 különböző ágazatra vetítve.

Az Eurofound elemzése egy összesített átlagot is tartalmaz, amely segít jobban megérteni az általános reprezentativitást, továbbá meghatároz egy viszonyítási pontot, amely az egyes ágazatok összevetésének alapjául szolgál (6. ábra).

Szakszervezetek: Bármely ágazatban átlagosan 24,5 tagállam rendelkezik szakszervezettel, és átlagosan 21,7 tagállamnak van uniós szintű szakszervezeti képviselete. Átlagosan 23 tagállamban vesznek részt a szakszervezetek a kollektív tárgyalásokban, és 20,9 tagállamban van olyan szakszervezet, amely részt vesz az uniós szintű kollektív tárgyalásokban. 89%, illetve 91% azon uniós tagállamok átlagos számának aránya, amelyek uniós szinten rendelkeznek szakszervezeti képviselettel.

Munkáltatói érdekképviseleti szervezetek: Bármely ágazatban átlagosan 22,4 tagállam rendelkezik munkáltatói érdekképviseleti szervezetekkel, és átlagosan 17,5 tagállamban van uniós szinten is képviselt munkáltatói

6. ábra: A szakszervezetek és a munkáltatói érdekképviseleti szervezetek reprezentativitása az uniós tagállamokban

Megjegyzések: A reprezentativitás átlagos mértékének számítása a 4. és 5. ábrán szereplő ágazatok adatain alapul. Zöld: Azon tagállamok átlagos száma, amelyekben működnek szakszervezetek vagy munkáltatói érdekképviseleti szervezetek. Kék: Azon tagállamok átlagos száma, amelyekben működnek uniós szintű képviselettel rendelkező szakszervezetek vagy munkáltatói érdekképviseleti szervezetek. Rózsaszín: Azon tagállamok átlagos száma, amelyekben a szakszervezetek vagy munkáltatói érdekképviseleti szervezetek részt vesznek a kollektív tárgyalásokban. Lila: Azon tagállamok átlagos száma, amelyekben működnek olyan munkáltatói érdekképviseleti szervezetek, amelyek részt vesznek az uniós szintű kollektív tárgyalásokban.

Forrás: A szerző saját számításai az Eurofound kapcsolattartói hálózatától származó adatok alapján.

érdekképviseleti szervezet. Átlagosan 17,5 tagállamban vesznek részt a munkáltatói érdekképviseleti szervezetek a kollektív tárgyalásokban, és 13,1 tagállamban van olyan munkáltatói érdekképviseleti szervezet, amely részt vesz az uniós szintű kollektív tárgyalásokban. 79%, illetve 75% azon uniós tagállamok átlagos számának aránya, amelyek uniós szinten rendelkeznek munkáltatói érdekképviseleti szervezeti képviselettel.

Általánosságban a vizsgált 30 ágazat európai ágazati szociális párbeszédért felelős bizottságaiban az uniós tagállamokat nagyobb mértékben képviselik szakszervezetek, mint munkáltatói érdekképviseleti szervezetek. Ezek az átlageredmények ugyanakkor elfedik az egyes ágazatok közötti különbségeket.

Hivatkozások

Az Eurofound valamennyi kiadványa elérhető az alábbi weboldalon: www.eurofound.europa.eu

Eurofound (2015), *Studies on the representativeness of European sectoral social partner organisations: Methodology* (Tanulmányok az európai ágazati szociális partnerek reprezentativitásáról: Módszertan), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, elérhető az alábbi weboldalon:
<http://eurofound.link/representativenessstudiesmethodology>.

Eurofound (2016), *The concept of representativeness at national, international and European level* (A reprezentativitás fogalma nemzeti, nemzetközi és európai szinten), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, elérhető az alábbi weboldalon:
<http://eurofound.link/ef1644>.

Eurofound (2019), *Érdekképviselőre irányuló tanulmányok*, weblap, elérhető:

<http://eurofound.link/representativenessstudies>.

Európai Bizottság (keltezés nélkül), Ágazati szociális párbeszéd, weboldal, elérhető:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=480&langId=hu>, hozzáférés 2019. november 18-án.

További információ

Kutatásvezető: Peter Kerckhofs

information@eurofound.europa.eu

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

ISBN 978-92-897-2034-2

doi:10.2806/13839